

I ett mål om ogiltighet av skiljedom har det funnits förutsättningar att ogiltigförklara domen endast delvis

Publicerad 2025-05-26 av
[Högsta domstolen](#)

Mål: T 555-24

I ett skiljeförfarande mellan Polen och investerare från dels olika EU-länder, dels Schweiz, ogillade skiljenämnden investerarnas skadeståndsanspråk. Hovrätten förklarade skiljedomen ogiltig i dess helhet med hänvisning till att den åberopade skiljeklausulen strider mot EU-rätten. Högsta domstolen har nu förklarat att ogiltigheten inte ska anses gälla i förhållandet mellan Polen och investeraren från Schweiz, eftersom ogiltighetsgrunden inte träffar domen i

den delen och den kan särskiljas från skiljedomen i övrigt.

Fem investerare, varav fyra var hemmahörande i olika EU-länder och den femte i Schweiz, påkallade skiljeförfarande mot Polen med åberopande av energistadgefördraget. Fördraget syftar till att främja samarbete inom energisektorn bland annat genom att skydda investerare. Det innehåller också bestämmelser om tvistlösning med skiljeförfarande. Investerarna yrkade skadestånd på grund av att deras investeringar till följd av Polens agerande hade blivit värdelösa. Skiljenämnden ogillade skadeståndsanspråken.

Enligt EU-domstolens praxis är energistadgefördragets bestämmelser om skiljeförfarande inte tillämpliga på tvister mellan en medlemsstat och en investerare från en annan medlemsstat. Av Högsta domstolens tidigare dom "Investeringsavtalet" NJA 2022 s. 965 följer att en skiljedom som tillkommit med stöd av en sådan skiljeklausul är ogiltig på grund av processuell ordre public enligt 33 § första stycket 2 lagen om skiljeförfarande.

Hovrätten förklarade mot denna bakgrund skiljedomen ogiltig i sin helhet.

Högsta domstolen uttalar att en skiljedom inte bör anses ogiltig i större utsträckning än vad som är nödvändigt. En bedömning ska göras av om ogiltighetsgrunden träffar skiljedomen i dess helhet eller om det finns delar som inte

berörs. Om en viss del av skiljedomen inte berörs måste rätten bedöma om den delen kan särskiljas från domen i övrigt. Denna bedömning ska ske bland annat med beaktande av parts möjlighet att få en ny prövning av den del som skulle förklaras ogiltig. Därvid bör som regel de allmänna svenska principerna om res judicata tillämpas.

I detta fall kommer Högsta domstolen fram till att ogiltighetsgrunden inte berör den investerare som är hemmahörande i Schweiz och som alltså inte kommer från ett EU-land samt att skiljedomen i den del som gäller honom kan särskiljas från målet i övrigt. Högsta domstolen ändrar därför hovrättens dom och förklarar att skiljedomen inte är ogiltig i den del som avser förhållandet mellan Polen och den investeraren.

Benämning

”Blue Gas Holding”

Kontakt

Presskontakt

Telefon

 08-561 666 30

E-post

 HDO-Presskontakt@dom.se